

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a noua)

11 aprilie 2024*

„Trimitere preliminară – Cooperarea judiciară în materie civilă – Competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială – Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 – Articolul 6 alineatul (1) – Domeniu de aplicare – Contract încheiat de un consumator care are cetățenia unui stat terț cu o bancă stabilită într-un stat membru – Acțiune introdusă împotriva acestui consumator – Instanța de la ultimul domiciliu cunoscut al consumatorului respectiv pe teritoriul unui stat membru”

În cauza C-183/23,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (Tribunalul Districtual Varșovia-Centru din Varșovia, Polonia), prin decizia din 27 februarie 2023, primită de Curte la 22 martie 2023, în procedura

Credit Agricole Bank Polska S.A.

împotriva

AB,

CURTEA (Camera a noua),

compusă din doamna O. Spineanu-Matei (raportoare), președintă de cameră, domnul J.-C. Bonichot și doamna L. S. Rossi, judecători,

avocat general: domnul N. Emiliou,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna și S. Żyrek, în calitate de agenți;
- pentru guvernul german, de J. Möller și M. Hellmann, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de J. Hottiaux și S. Noë, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: polona.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 6 alineatul (1) și a articolului 26 din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2012, L 351, p. 1).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Credit Agricole Bank Polska S.A., cu sediul în Polonia, pe de o parte, și AB, un consumator a cărui adresă actuală nu este cunoscută, pe de altă parte, în legătură cu plata unei sume de bani solicitate acestuia din urmă de banca respectivă în temeiul unui contract de credit de consum.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (6), (15) și (18) ale Regulamentului nr. 1215/2012 au următorul cuprins:
  - „(6) Pentru atingerea obiectivului liberei circulații a hotărârilor în materie civilă și comercială este necesar și oportun ca normele care reglementează competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor să fie reglementate de un instrument juridic al Uniunii cu caracter imperativ și de aplicare directă.
  - [...]
  - (15) Normele de competență ar trebui să prezinte un mare grad de previzibilitate și să se întemeieze pe principiul conform căruia competența este determinată, în general, de domiciliul pârâtului. [...]
  - [...]
  - (18) În cazul contractelor de asigurare, al contractelor încheiate cu consumatorii și al contractelor de muncă, partea defavorizată ar trebui să fie protejată prin norme de competență mai favorabile intereselor sale decât normele generale.”
- 4 Articolul 4 alineatul (1) din acest regulament prevede:
  - „Sub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, persoanele domiciliat pe teritoriul unui stat membru sunt acționate în justiție, indiferent de naționalitatea lor, în fața instanțelor respectivului stat membru.”

- 5 În conformitate cu articolul 5 alineatul (1) din regulamentul menționat:
- „Persoanele domiciliat pe teritoriul unui stat membru pot fi acționate în justiție în fața instanțelor unui alt stat membru numai în temeiul normelor enunțate în secțiunile 2-7 din prezentul capitol.”
- 6 Potrivit articolului 6 alineatul (1) din același regulament:
- „Dacă pârâtul nu are domiciliul pe teritoriul unui stat membru, competența instanțelor este determinată, în fiecare stat membru, de legislația statului membru în cauză, sub rezerva aplicării articolului 18 alineatul (1), articolului 21 alineatul (2) și articolelor 24 și 25.”
- 7 Articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012 prevede:
- „În ceea ce privește un contract încheiat de o persoană, consumatorul, într-un scop care se poate considera că se situează în afara domeniului său profesional, competența se determină în conformitate cu dispozițiile din prezenta secțiune, fără a se aduce atingere articolului 6 și articolului 7 punctul 5, în cazul în care:
- (a) contractul are ca obiect vânzarea de bunuri mobile corporale în rate egale, fixe și eşalonate;
  - (b) contractul are ca obiect un împrumut rambursabil în rate egale, fixe și eşalonate sau orice altă formă de credit încheiat în scopul finanțării vânzării de bunuri mobile corporale sau
  - (c) în toate celelalte cazuri, contractul a fost încheiat cu o persoană care desfășoară activități comerciale sau profesionale în statul membru pe teritoriul căruia este domiciliat consumatorul sau, prin orice mijloace, își direcționează activitățile spre acel stat membru sau spre mai multe state, inclusiv statul membru respectiv, iar contractul intră în sfera de acțiune a acestor activități.”
- 8 Articolul 18 alineatele (1) și (2) din acest regulament prevede:
- „(1) Un consumator poate introduce o acțiune împotriva celeilalte părți la contract fie înaintea instanțelor din statul membru pe teritoriul căruia partea în cauză își are domiciliul, fie, indiferent de domiciliul celeilalte părți, înaintea instanțelor din locul unde consumatorul își are domiciliul.
- (2) Acțiunea poate fi introdusă împotriva consumatorului de către cealaltă parte la contract numai înaintea instanțelor din statul membru pe teritoriul căruia consumatorul își are domiciliul.”
- 9 Potrivit articolului 26 din regulamentul menționat:
- „(1) Cu excepția cazurilor în care competența este determinată de alte dispoziții ale prezentului regulament, instanța din statul membru în fața căreia se înfățișează pârâtul este competentă. Această regulă nu se aplică în cazul în care înfățișarea are ca obiect contestarea competenței sau o altă instanță are competență exclusivă în temeiul articolului 24.
- (2) În ceea ce privește aspectele menționate în secțiunile 3, 4 sau 5, în cazul în care pârâtul este deținătorul poliței de asigurare, asiguratul, beneficiarul unui contract de asigurare sau partea vătămată, consumatorul sau angajatul, instanța, înainte de declararea competenței în temeiul alineatului (1), se asigură că pârâtul este informat cu privire la dreptul său de a contesta competența instanței și cu privire la consecințele înfățișării sau ale neînfațișării sale.”

10 În conformitate cu articolul 28 alineatele (1) și (2) din același regulament:

„(1) Dacă pârâtul domiciliat pe teritoriul unui stat membru este acționat în justiție înaintea unei instanțe dintr-un alt stat membru și nu se înfățișează în fața acesteia, instanța se declară din oficiu incompetentă, cu excepția cazului în care competența sa rezultă din dispozițiile prezentului regulament.

(2) Instanța este obligată să suspende acțiunea până când se constată că pârâtul a putut primi actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent în timp util pentru pregătirea apărării sau că au fost întreprinse toate demersurile necesare în acest sens.”

11 Articolul 62 din Regulamentul nr. 1215/2012 prevede:

„(1) Pentru a determina dacă o parte are domiciliul pe teritoriul statului membru ale cărui instanțe sunt sesizate, instanța aplică legislația internă.

(2) În cazul în care o parte nu are domiciliul pe teritoriul statului membru ale cărui instanțe sunt sesizate, pentru a determina dacă partea în cauză își are domiciliul pe teritoriul unui alt stat membru, instanța aplică legea statului membru în cauză.”

Dreptul polonez

12 Potrivit articolului 144 alineatul 1) din ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (Legea privind introducerea Codului de procedură civilă) din 17 noiembrie 1964 (Dz. U. nr. 43, poziția 296), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „Codul de procedură civilă”):

„Președintele instanței numește un curator dacă reclamantul demonstrează că locul de reședință al părții nu este cunoscut. [...]”

13 În temeiul articolului 69 alineatul 3) din Codul de procedură civilă, care este aplicabil *mutatis mutandis* curatorului desemnat în temeiul articolului 144 din acest cod:

„Curatorul desemnat în temeiul alineatului 1) este împuternicit să efectueze toate actele referitoare la cauza respectivă.”

14 Articolul 139¹ din Codul de procedură civilă prevede:

„1) În cazul în care, în pofida unei noi notificări în conformitate cu articolul 139 alineatul 1) a doua teză, pârâtul nu a retras cererea introductivă sau orice alt act de procedură care stabilește necesitatea de a-și apăra drepturile și niciun act nu i-a fost în prealabil notificat sau comunicat potrivit modalităților prevăzute la articolele precedente, iar articolul 139 alineatele 2)-31) sau orice altă dispoziție specială care prevede efectul unei notificări nu este aplicabilă, președintele îl informează în acest sens pe reclamant, adresându-i o copie a actului destinat pârâtului și îi impune să procedeze la comunicarea acestui act pârâtului prin intermediul unui executor judecătoresc.

2) Reclamantul trebuie, în termen de două luni de la data la care i-a fost notificată obligația prevăzută la alineatul 1), fie să depună la dosar o confirmare a notificării actului către pârât de către un executor judecătoresc, fie să returneze actul și să indice adresa actuală a pârâtului sau să

facă dovada că pârâtul locuiește la adresa indicată în cererea introductivă. După expirarea termenului, se aplică articolul 177 alineatul 1) punctul 6”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 15 Printr-o acțiune introdusă la 22 decembrie 2021 la Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (Tribunalul Districtual Varșovia-Centru din Varșovia, Polonia), care este instanța de trimitere, Credit Agricole Bank Polska urmărește să obțină obligarea lui AB, resortisant al unui stat terț, având calitatea de consumator, la plata unei sume de bani de 10 591,64 zloți polonezi (PLN) (aproximativ 2 250 de euro), majorată cu dobânzile aplicabile, precum și a cheltuielilor de judecată.
- 16 Această acțiune se întemeiază pe un contract de credit de consum încheiat la 16 iulie 2020 între reclamanta din litigiul principal și pârâtul din litigiul principal în vederea cumpărării de către acesta din urmă a unui telefon mobil. Adresa pârâtului respectiv, indicată în cererea introductivă, corespundea celei menționate în acest contract.
- 17 La 30 martie 2022, grefierul de la instanța de trimitere (denumit în continuare „grefierul”) a emis o somație de plată împotriva lui AB, prin care l-a obligat pe acesta din urmă la plata către reclamanta din litigiul principal a sumei de 10 591,64 PLN, majorată cu dobânzi de întârziere contractuale, și a cheltuielilor de judecată, majorate cu dobânzi de întârziere legale, calculate de la data la care această somație de plată va rămâne definitivă până la data plății solicitate.
- 18 O copie a acestei cereri introductive și a somației de plată menționate, precum și alte informații adresate pârâtului din litigiul principal au fost trimise prin poștă la adresa acestuia, indicată în cererea respectivă. La 5 mai 2022, această scrisoare a fost returnată deoarece nu fusese ridicată de către destinatar.
- 19 Grefierul a însărcinat mandatarul reclamantei din litigiul principal să notifice pârâtului din litigiul principal, prin intermediul unui executor judecătoresc, în conformitate cu dreptul polonez, o copie a cererii introductive și a somației de plată, sub sancțiunea suspendării procedurii. Prin scrisoarea din 15 septembrie 2022, mandatarul menționat a informat instanța de trimitere că notificarea în cauză nu a putut fi realizată, întrucât pârâtul nu era cunoscut la adresa indicată.
- 20 Printr-o ordonanță din 4 octombrie 2022, grefierul a desemnat un curator în beneficiul pârâtului amintit.
- 21 La 26 octombrie 2022, acest curator a formulat opoziție la somația de plată emisă la 30 martie 2022, pentru motivul că reclamanta din litigiul principal nu demonstrase că era creditoare a sumei solicitate în pretențiile sale. Curatorul menționat a arătat de asemenea că nu era în măsură să stabilească locul de reședință al pârâtului din litigiul principal, însă nu a invocat nicio excepție referitoare la competența internațională a instanței de trimitere de a soluționa cauza principală, în temeiul articolelor 17 și 18 din Regulamentul nr. 1215/2012.
- 22 Demersurile efectuate de această instanță, precum și de mandatarul reclamantei din litigiul principal și de curatorul pârâtului din litigiul principal nu au permis identificarea reședinței sau a domiciliului acestuia din urmă. Acestea au permis numai să se constate că pârâtul respectiv a

ajuns în Polonia la 29 septembrie 2017, că el a plecat definitiv de la adresa la care era înregistrat în acest stat membru în cursul anului 2018 și că, la data verificărilor astfel efectuate, nu era lipsit de libertate pe teritoriul statului membru amintit.

- 23 Potrivit instanței menționate, nu este exclus ca pârâtul din litigiul principal să fi părăsit teritoriul polonez fără ca această împrejurare să poată fi stabilită cu certitudine, având în vedere lipsa controalelor la anumite frontiere terestre ale Republicii Polone.
- 24 Instanța de trimitere ridică mai întâi problema dacă, având în vedere articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012, este obligată să își stabilească competența în conformitate cu normele de drept intern sau în conformitate cu normele de competență uniforme prevăzute de acest regulament.
- 25 Potrivit acestei instanțe, reiese din jurisprudența rezultată din Hotărârea din 17 noiembrie 2011, *Hypoteční banka* (C-327/10, EU:C:2011:745), și din Hotărârea din 15 martie 2012, *G* (C-292/10, EU:C:2012:142), că aplicarea normelor naționale în locul normelor de competență uniforme nu este posibilă decât dacă instanța sesizată dispune de indicii doveditoare care să îi permită să concluzioneze că pârâtul, cetățean al Uniunii nedomiciliat în statul membru de care aparține această din urmă instanță, domiciliază efectiv în afara teritoriului Uniunii Europene.
- 26 Instanța de trimitere ridică problema dacă această jurisprudență ar trebui să se aplice și într-o situație precum cea din litigiul principal, în care pârâtul în cauză este o persoană care nu are cetățenia niciunui stat membru, dar care are probabil domiciliul pe teritoriul unui stat membru. Aceasta observă că respectarea principiului protecției jurisdicționale efective consacrat în dreptul Uniunii, în special atunci când este vorba despre consumatori, ar putea pleda în favoarea unui răspuns afirmativ la această întrebare.
- 27 Apoi, instanța de trimitere ridică problema dacă, având în vedere articolul 26 din Regulamentul nr. 1215/2012, se poate considera că pârâtul din litigiul principal s-a înfățișat și, în consecință, a acceptat competența instanței sesizate atunci când procedura se desfășoară în prezența curatorului acestui pârât.
- 28 Instanța de trimitere precizează că instituția *curator absentis* urmărește să garanteze dreptul la o instanță unui reclamant care, din motive independente de voința sa, nu este în măsură să stabilească domiciliul pârâtului în cauză. Aceasta arată că, așa cum reiese din jurisprudența rezultată din Hotărârea din 2 aprilie 2009, *Gambazzi* (C-394/07, EU:C:2009:219), și din Hotărârea din 17 noiembrie 2011, *Hypoteční banka* (C-327/10, EU:C:2011:745), deși este adevărat că posibilitatea de a continua procedura fără știrea pârâtului, precum în cauza principală, prin comunicarea acțiunii unui curator numit de instanța sesizată restrânge dreptul la apărare al acestui pârât, o astfel de restricție este justificată în raport cu dreptul reclamantului la protecție jurisdicțională efectivă.
- 29 Cu toate acestea, instanța de trimitere are îndoieli cu privire la posibilitatea ca un curator al unui consumator absent, a cărui reședință nu este cunoscută, să accepte competența unei instanțe, care în realitate nu este competentă în temeiul Regulamentului nr. 1215/2012, prin înfățișarea în fața acesteia.
- 30 În această privință, instanța de trimitere arată că litigiul principal se distinge de cel în care s-a pronunțat Hotărârea din 10 octombrie 1996, *Hendrikman și Feyen* (C-78/95, EU:C:1996:380), în care Curtea a statuat că înfățișarea unui reprezentant numit în mod nelegal pentru un pârât nu

poate fi considerată ca fiind o înfățișare a acestui pârât. Astfel, în speță, curatorul pârâtului din litigiul principal a fost numit în conformitate cu dreptul polonez, acest curator fiind abilitat să îndeplinească toate actele referitoare la cauza principală în numele acestuia, a cărui reședință a rămas necunoscută în cursul procedurii.

- 31 Potrivit acestei instanțe, din articolul 26 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012 rezultă că, pentru a se prezuma că un consumator a acceptat competența unei instanțe care nu decurge din acest regulament, în special din articolul 18 alineatul (2) din acesta, este necesar ca respectivul consumator să fie informat cu privire la dreptul său de a contesta competența acestei din urmă instanțe și cu privire la consecințele înfățișării sau ale neînfațișării sale în fața ei. Prin urmare, a considera că această informare ar putea fi înlocuită cu informarea reprezentantului consumatorului menționat ar încălca obiectivul esențial urmărit de articolul 26 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012, care este de a proteja același consumator.
- 32 În aceste condiții, Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (Tribunalul Districtual Varșovia-Centru din Varșovia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 1215/2012] trebuie interpretat în sensul că dispozițiile acestui regulament se aplică în ceea ce privește stabilirea competenței judiciare într-o acțiune introdusă împotriva unui consumator cu locul de reședință necunoscut, care nu este resortisant al unui stat membru, despre care se știe, pe de o parte, că ultima sa reședință cunoscută se afla într-un stat membru și, pe de altă parte, că există elementele credibile care permit să se concluzioneze că nu mai are reședința pe teritoriul acestui stat membru, fără a se dispune însă de elemente credibile care să sugereze că el a părăsit teritoriul Uniunii pentru a se întoarce în statul al cărui resortisant este?
- 2) Articolul 26 alineatele (1) și (2) din Regulamentul [1215/2012] trebuie interpretat în sensul că înfățișarea într-un litigiu a unui curator instituit în conformitate cu dreptul național al unui stat membru pentru a reprezenta acest consumator al cărui loc de reședință este necunoscut se substituie înfățișării acestui consumator și permite să se presupună existența competenței judiciare a instanței unui stat membru, în pofida existenței unor elemente credibile care permit să se presupună că respectivul consumator nu mai este domiciliat pe teritoriul acestui stat membru?”

Cu privire la întrebările preliminare

Observații introductive

- 33 Trebuie amintit, în primul rând, că, în măsura în care Regulamentul nr. 1215/2012 a abrogat și a înlocuit Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74), care a înlocuit el însuși la rândul său Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32, Ediție specială, 19/vol. 10, p. 3), astfel cum a fost modificată prin convențiile succesive referitoare la aderarea noilor state membre la această convenție, interpretarea dată de Curte dispozițiilor acestor din urmă instrumente juridice rămâne valabilă și

pentru interpretarea Regulamentului nr. 1215/2012 atunci când dispozițiile respective pot fi calificate ca „echivalente” (Hotărârea din 9 iulie 2020, Verein für Konsumenteninformation, C-343/19, EU:C:2020:534, punctul 22 și jurisprudența citată).

- 34 În al doilea rând, este necesar să se constate că instanța de trimitere se referă, atât în motivarea cererii de decizie preliminară, cât și în înseși întrebările adresate, în mod alternativ la locul de reședință și la domiciliul pârâtului din litigiul principal.
- 35 Or, trebuie să se observe că Regulamentul nr. 1215/2012 face referire numai la noțiunea de „domiciliu” al pârâtului, care constituie criteriul general de legătură ce permite stabilirea competenței internaționale a unei instanțe în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din acest regulament.
- 36 În această privință, astfel cum reiese în mod expres din Raportul domnului Jenard cu privire la Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială (JO 1979, C 59, p. 1), ale cărui comentarii privind stabilirea domiciliului sunt valabile și pentru interpretarea Regulamentului nr. 1215/2012, faptul că legiuitorul Uniunii a ales să aplice criteriul domiciliului pârâtului, iar nu pe cel al reședinței obișnuite a acestuia sau aceste două criterii în mod concomitent a fost motivat de necesitatea de a evita multiplicarea instanțelor competente.
- 37 Asemenea Convenției din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială, cu modificările ulterioare, și Regulamentului nr. 44/2001, Regulamentul nr. 1215/2012 nu definește această noțiune de „domiciliu”. Astfel, articolul 62 alineatul (1) din acest din urmă regulament face trimitere la legislația statului membru ale cărui instanțe au fost sesizate pentru a determina dacă o parte are domiciliul pe teritoriul acestui stat membru. Potrivit articolului 62 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012, „[î]n cazul în care o parte nu are domiciliul pe teritoriul statului membru ale cărui instanțe sunt sesizate, pentru a determina dacă partea în cauză își are domiciliul pe teritoriul unui alt stat membru, instanța aplică legea statului membru în cauză”.
- 38 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se observe că revine instanței de trimitere sarcina de a-și stabili competența pentru soluționarea cauzei principale, luând în considerare noțiunea de „domiciliu”, așa cum este prevăzută de dreptul polonez.

Cu privire la prima întrebare

- 39 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012 trebuie interpretat în sensul că, atunci când ultimul domiciliu cunoscut al unui pârât, resortisant al unui stat terț și având calitatea de consumator, se află pe teritoriul statului membru al instanței sesizate, iar aceasta nu reușește să identifice domiciliul actual al pârâtului respectiv și nici nu dispune de indicii doveditoare care să îi permită să concluzioneze că acesta domiciliază efectiv pe teritoriul unui alt stat membru sau în afara teritoriului Uniunii, competența de a soluționa acest litigiu este determinată de legislația statului membru de care aparține instanța amintită.
- 40 Trebuie amintit că Regulamentul nr. 1215/2012 vizează să unifice normele referitoare la conflictele de competență în materie civilă și comercială prin norme de competență care prezintă un mare grad de previzibilitate. Acest regulament urmărește, așadar, un obiectiv de securitate juridică ce constă în consolidarea protecției juridice a persoanelor stabilite în Uniune, permițând

atât reclamantului să identifice cu ușurință instanța pe care o poate sesiza, cât și pârâtului să prevadă în mod rezonabil instanța în fața căreia poate fi acționat în justiție (Hotărârea din 4 octombrie 2018, Feniks, C-337/17, EU:C:2018:805, punctul 34 și jurisprudența citată).

- 41 Potrivit articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012, dacă pârâtul nu are domiciliul pe teritoriul unui stat membru, competența instanțelor este determinată, în fiecare stat membru, de legislația statului în cauză, sub rezerva aplicării articolului 18 alineatul (1), a articolului 21 alineatul (2), precum și a articolelor 24 și 25 din acest regulament.
- 42 În măsura în care articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012 permite aplicarea, în locul normelor de competență uniforme stabilite în acest regulament, a normelor de drept din fiecare stat membru, premisa pe care se întemeiază aplicarea acestei dispoziții, și anume lipsa domiciliului pârâtului pe teritoriul unui stat membru, trebuie interpretată în mod strict.
- 43 O asemenea interpretare strictă este cu atât mai justificată dacă pârâtul are calitatea de consumator și beneficiază astfel, conform articolului 18 din Regulamentul nr. 1215/2012, de o protecție sporită prin instituirea unei norme de competență specială în favoarea instanțelor din statul membru pe teritoriul căruia se află domiciliul său. Așadar, nu se poate exclude ca un asemenea consumator să fie expus riscului de a pierde această protecție în cazul aplicării normelor de competență din dreptul național.
- 44 Acesta este motivul pentru care, dacă domiciliul unui consumator pârât, resortisant al unui stat membru, este necunoscut, Curtea a statuat că articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001, al cărui text este redactat în esență în termeni echivalenți cu cei ai articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012, își găsește aplicarea numai dacă instanța națională dispune de indicii doveditoare care să îi permită să concluzioneze că acest pârât domiciliază efectiv în afara teritoriului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 noiembrie 2011, Hypoteční banka, C-327/10, EU:C:2011:745, punctul 42, și Hotărârea din 15 martie 2012, G, C-292/10, EU:C:2012:142, punctul 42).
- 45 În schimb, Curtea a considerat că, atunci când instanța națională nu dispune de indicii doveditoare care să îi permită să concluzioneze că consumatorul pârât domiciliază efectiv în afara teritoriului Uniunii și nu reușește să identifice locul unde este domiciliat acest consumator, norma de competență specială prevăzută la articolul 16 alineatul (2) din Regulamentul nr. 44/2001 devenit articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012, în temeiul căreia acțiunea intentată împotriva consumatorului în cauză de către cealaltă parte la contract trebuie introdusă înaintea instanțelor din statul membru pe teritoriul căruia acest consumator își are domiciliul, vizează de asemenea ultimul domiciliu cunoscut al consumatorului amintit (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 noiembrie 2011, Hypoteční banka, C-327/10, EU:C:2011:745, punctul 42).
- 46 Instanța de trimitere ridică problema dacă jurisprudența citată la punctele 44 și 45 din prezenta hotărâre își găsește aplicarea și într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care o acțiune este introdusă împotriva unui consumator care nu este resortisant al unui stat membru, ci resortisant al unui stat terț și al cărui ultim domiciliu cunoscut se află pe teritoriul statului membru al instanței sesizate, fără a se putea stabili cu certitudine că acest consumator a părăsit teritoriul respectiv către un alt stat membru sau că a părăsit teritoriul Uniunii.

- 47 În această privință, trebuie să se observe că, așa cum se amintește la punctul 35 din prezenta hotărâre, Regulamentul nr. 1215/2012 se întemeiază pe criteriul domiciliului pârâtului, iar nu pe cel al cetățeniei acestuia. Astfel, articolul 4 alineatul (1) din acest regulament prevede că, indiferent de naționalitatea lor, persoanele domiciliat pe teritoriul unui stat membru sunt acționate în justiție în fața instanțelor respectivului stat membru.
- 48 În consecință, norma de competență întemeiată pe ultimul domiciliu cunoscut al consumatorului pârât pe teritoriul unui stat membru, vizată la punctul 45 din prezenta hotărâre, se aplică independent de cetățenia acestui consumator.
- 49 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012 trebuie interpretat în sensul că, atunci când ultimul domiciliu cunoscut al unui pârât, resortisant al unui stat terț și având calitatea de consumator, se află pe teritoriul statului membru al instanței sesizate, iar aceasta nu reușește să identifice domiciliul actual al pârâtului respectiv și nici nu dispune de indicii doveditoare care să îi permită să concluzioneze că acesta domiciliază efectiv pe teritoriul unui alt stat membru sau în afara teritoriului Uniunii Europene, competența de a soluționa acest litigiu este determinată nu de legislația statului membru de care aparține instanța amintită, ci de articolul 18 alineatul (2) din acest regulament, care conferă competența de a soluționa un astfel de litigiu instanței în circumscripția căreia se află ultimul domiciliu cunoscut al pârâtului respectiv.

Cu privire la a doua întrebare

- 50 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 26 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1215/2012 trebuie interpretat în sensul că înfățișarea în fața unei instanțe a unui curator numit de o instanță națională pentru a reprezenta un consumator pârât care este absent și al cărui domiciliu actual nu este cunoscut echivalează cu înfățișarea acestui consumator în fața acestei instanțe și permite, așadar, să se prezume competența internațională a instanței menționate.
- 51 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că articolul 26 din Regulamentul nr. 1215/2012 figurează în secțiunea 7 din capitolul II al acestuia, intitulată „Prorogarea de competență”.
- 52 Articolul 26 alineatul (1) din acest regulament prevede o normă de competență întemeiată pe înfățișarea pârâtului pentru toate litigiile în care competența instanței sesizate nu rezultă din alte dispoziții ale regulamentului menționat, cu excepția litigiilor care intră sub incidența unei norme de competență exclusive în temeiul articolului 24 din același regulament, pentru care înfățișarea pârâtului nu determină o prorogare de competență.
- 53 Articolul 26 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012 impune, în materia contractelor de asigurare, a contractelor încheiate cu consumatorii și a contractelor individuale de muncă, instanței care se consideră competentă în temeiul alineatului (1) al acestui articol o obligație de informare a părții defavorizate înainte de a se declara competentă. Astfel, atunci când un consumator pârât se înfățișează în fața unei alte instanțe decât cea de domiciliu, competență în temeiul articolului 18 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012, instanța sesizată trebuie să se asigure că acest consumator este informat cu privire la dreptul său de a contesta competența instanței și cu privire la consecințele înfățișării sale.

- 54 Reiese din cele de mai sus că problema prorogării de competență prin efectul înfățișării consumatorului pârât sau, dacă este cazul, a curatorului său se ridică numai în situația în care instanța sesizată nu își întemeiază competența de a soluționa litigiul respectiv pe alte dispoziții decât articolul 26 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012.
- 55 Or, în speță, așa cum reiese din răspunsul dat la prima întrebare, în lipsa identificării locului în care domiciliază consumatorul în cauză și în lipsa unor indicii doveditoare că acest consumator a părăsit efectiv teritoriul Uniunii, instanța de trimitere își întemeiază competența pe articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012, în calitate de instanță de la ultimul domiciliu cunoscut al consumatorului respectiv.
- 56 Prin urmare, având în vedere răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 57 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a noua) declară:

Articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială

trebuie interpretat în sensul că,

atunci când ultimul domiciliu cunoscut al unui pârât, resortisant al unui stat terț și având calitatea de consumator, se află pe teritoriul statului membru al instanței sesizate, iar aceasta nu reușește să identifice domiciliul actual al pârâtului respectiv și nici nu dispune de indicii doveditoare care să îi permită să concluzioneze că acesta domiciliază efectiv pe teritoriul unui alt stat membru sau în afara teritoriului Uniunii Europene, competența de a soluționa acest litigiu este determinată nu de legislația statului membru de care aparține instanța amintită, ci de articolul 18 alineatul (2) din acest regulament, care conferă competența de a soluționa un astfel de litigiu instanței în circumscripția căreia se află ultimul domiciliu cunoscut al pârâtului respectiv.

Semnături